

Raad voor de
rechtspraak

De minister voor Rechtsbescherming
drs. S. Dekker
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

datum 30 juni 2021
e-mail wetgeving.rvdr@rechtspraak.nl
onderwerp Advies concept nota van wijziging wetsvoorstel
Wet transparantie maatschappelijke organisaties

t (088) 361 00 00
f (088) 361 00 22
www.rechtspraak.nl

Geachte heer Dekker,

Bij brief van 8 juni 2021, verzocht u de Raad voor de rechtspraak (hierna: de 'Raad') advies uit te brengen inzake de concept nota van wijziging bij het wetsvoorstel Wet transparantie maatschappelijke organisaties (hierna: de 'Nota van Wijziging').

DE NOTA VAN WIJZIGING

Over het wetsvoorstel transparantie maatschappelijke organisaties (hierna: het 'Wetsvoorstel') heeft de Raad eerder advies uitgebracht op 31 januari 2019.¹ Nadien is het Wetsvoorstel op een aantal punten aangepast.

De thans ter consultatie voorgelegde Nota van Wijziging regelt dat het openbaar ministerie (hierna: het 'OM') voortaan de burgerlijke rechter maatregelen kan vragen - onder meer bevrozing van gelden en verbeurdverklaring - wanneer een maatschappelijke organisatie donaties ontvangt en activiteiten ontplooit die gericht zijn op ondermijning van de Nederlandse democratische rechtsstaat.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.²

¹ Raad voor de rechtspraak, Advies wetsvoorstel transparantie maatschappelijke organisaties, 31 januari 2019, ([2019/02](#)).

² De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

Raad voor de
rechtspraak

datum 30 juni 2021
pagina 2 van 3

ADVIES

Opmerking vooraf

Door de zeer korte adviestermijn is het niet goed mogelijk om een uitgebreide onderbouwde reactie te geven. Dit advies is daarom noodzakelijkerwijze beperkt tot de meest in het oog springende elementen.

Algemeen

Uit de toelichting blijkt dat in het algemeen een procedure bij de *burgerlijke* rechter beoogd is. Het verdient de voorkeur om dat ook expliciet in de wettekst op te nemen.

Ook sommige met de Nota van Wijziging geïntroduceerde bepalingen - in het bijzonder artikel 4a lid 4 onder b - lijken nog onvoldoende toegesneden op de procedure bij de burgerlijke rechter. De Raad adviseert om de(ze) bepaling(en) opnieuw te bezien in het licht van de beoogde civielrechtelijke context, en de in dit advies genoemde bepalingen te verduidelijken danwel aan te passen.

Artikelsgewijze opmerkingen

De Raad heeft de volgende artikelsgewijze opmerkingen.

Artikel 4a lid 2 onder b

De term ‘bevrozen’ in artikel 4a lid 2 onder b lijkt onvoldoende helder. Wordt daarmee bedoeld het niet kunnen vervreemden en/of bezwaren en/of zoek maken en/of kunnen verhuren? Gelet op artikel 4a lid 2 onder d zou sprake kunnen zijn van een verhaalsbeslag (terugstorten van donaties). Het verdient aanbeveling om deze term te verhelderen.

Artikel 4a lid 2 onder d

Wat is bedoeld met ‘het storten op een door de rechter aangewezen derdengeldrekening’? Wordt hier een bijzondere vorm van het aanwijzen van een gerechtelijk bewaarder beoogd?

Artikel 4a lid 4 onder b

De formulering in het nieuw in te voegen artikel 4a lid 4 onder b over de mogelijkheid van beslaglegging is onvoldoende toegesneden op de procedure bij de burgerlijke rechter. Deze bepaling zou opnieuw moeten worden bezien en verduidelijkt worden.

- Er kan niet - zoals artikel 4a lid 4 onder b vermeldt - om *conservatoir beslag* worden verzocht; er kan om *verlof voor het leggen van conservatoir beslag* worden verzocht.
- De vraag rijst welk beslag wordt beoogd. Conservatoir beslag kan worden gelegd voor een geldvordering, een vordering tot afgifte of een vordering tot levering. Daarnaast kent de wet in artikel 768 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (‘Rv’) het maritale beslag dat uitsluitend blokkeert en geen executoriale pendant kent. Ten slotte bestaan er nog enige bijzondere mogelijkheden (bewijsbeslag, beslag in IE-zaken) die voor een deel op specifieke wettelijke bepalingen zijn gebaseerd. Uit de Nota van Wijziging wordt niet duidelijk wat voor soort conservatoir beslag met de bepaling van artikel 4a lid 4 onder b wordt beoogd. Gelet op artikel 4 lid 2 onder b lijkt het erop dat beoogd wordt om een zuiver bewarend beslag te creëren. De Raad adviseert om expliciet te benoemen welk soort beslag hier wordt bedoeld. Voorzover hier een nieuw soort beslag wordt beoogd vergt dat nadere uitwerking.

Raad voor de
rechtspraak

datum 30 juni 2021
pagina 3 van 3

- Het komt de Raad wenselijk voor dat de wet - al dan niet door het van overeenkomstige toepassing verklaren van bestaande bepalingen - aangeeft wat het rechtsgevolg is indien in strijd met het beslag de beslagen goederen 'zoek' worden gemaakt.

WERKLAST

Aangezien de verwachting is dat de in de Nota van Wijziging genoemde zaken niet vaak zullen voorkomen, brengt de wijziging in de Nota van Wijziging geen significante gevolgen voor de werklast van de gerechten met zich mee.

CONCLUSIE

De Raad heeft geen zwaarwegende bezwaren tegen de voorgestelde wijziging, maar geeft u in overweging om het Wetsvoorstel op de in dit advies genoemde onderdelen te verduidelijken en aan te passen.

TOT SLOT

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

mr. A.A.E. Dorsman
Lid Raad voor de rechtspraak